

V

(Adviezen)

GERECHTELIJKE PROCEDURES

HOF VAN JUSTITIE

Arrest van het Hof (Grote kamer) van 8 september 2010 (verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Verwaltungsgericht Köln — Duitsland) — Winner Wetten GmbH/Bürgermeisterin der Stadt Bergheim

(Zaak C-409/06) ⁽¹⁾

(Artikelen 43 EG en 49 EG — Vrijheid van vestiging — Vrij verrichten van diensten — Publiek monopolie voor organisatie van sportwedenschappen binnen Land — Beslissing van Bundesverfassungsgericht waarbij wordt vastgesteld dat regeling inzake dit monopolie onverenigbaar is met Duitse grondwet, maar deze regeling gedurende overgangperiode wordt gehandhaafd zodat zij met grondwet in overeenstemming kan worden gebracht — Beginsel van voorrang van recht van Unie — Toelaatbaarheid en eventuele voorwaarden voor dergelijke overgangperiode wanneer betrokken nationale regeling eveneens inbreuk maakt op artikelen 43 EG en 49 EG)

(2010/C 288/10)

Procestaal: Duits

Verwijzende rechter

Verwaltungsgericht Köln

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partij: Winner Wetten GmbH

Verwerende partij: Bürgermeisterin der Stadt Bergheim

Voorwerp

Verzoek om een prejudiciële beslissing — Verwaltungsgericht Köln — Uitlegging van de artikelen 43 EG en 49 EG — Door het Bundesverfassungsgericht ongrondwettig verklaarde nationale bepalingen die het inzamelen, het aannemen, het registreren en het verzenden van wedenschappen afhankelijk stellen van de verkrijging van een concessie — Rechtstreekse werking en voorrang van het gemeenschapsrecht — Beperking van de gevolgen van het arrest in de tijd

Dictum

Een nationale regeling inzake een publiek monopolie op sportwedenschappen die volgens de vaststellingen van een nationale rechterlijke instantie beperkingen bevat die onverenigbaar zijn met de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting omdat zij niet ertoe bijdragen dat wedenschappen op samenhangende en stelselmatige wijze worden beperkt, mag wegens de voorrang van het rechtstreeks toepasselijke recht van de Unie niet gedurende een overgangperiode verder worden toegepast.

⁽¹⁾ PB C 326 van 30.12.2006.

Arrest van het Hof (Eerste kamer) van 2 september 2010 — Europese Commissie/Scott SA, Département du Loiret, Franse Republiek

(Zaak C-290/07 P) ⁽¹⁾

(Hogere voorziening — Staatssteun — Preferentiële prijs voor aankoop van bouwrijp gemaakt terrein — Onderzoek van marktwaarde — Formele onderzoeksprocedure — Verordening (EG) nr. 659/1999 — Verplichting tot zorgvuldig en onpartijdig onderzoek — Omvang van beoordelingsbevoegdheid van Commissie — Kostenmethode — Omvang van rechterlijke controle)

(2010/C 288/11)

Procestaal: Engels

Partijen

Rekwirante: Europese Commissie (vertegenwoordiger: J. Flett, gemachtigde)

Andere partijen in de procedure: Scott SA (vertegenwoordigers: J. Lever QC, R. Griffith, M. Papadakis, Solicitors, J. Gardner en G. Peretz, Barristers), Département du Loiret (vertegenwoordiger: A. Carnelutti, advocaat), Franse Republiek (vertegenwoordigers: G. de Bergues, S. Seam en F. Million, gemachtigden)

Voorwerp

Hogere voorziening tegen het arrest van het Gerecht van eerste aanleg (Eerste kamer) van 29 maart 2007, Scott/Commissie (T-366/00), waarmee het Gerecht artikel 2 van beschikking 2002/14/EG van de Commissie van 12 juli 2000 betreffende door Frankrijk verleende staatssteun ten behoeve van Scott Paper SA/Kimberly Clark (PB L 12, blz. 1) nietig heeft verklaard, voor zover dit ziet op steun verleend in de vorm van een voorkeursprijs voor een terrein bedoeld in artikel 1 van de beschikking

Dictum

- 1) Het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen van 29 maart 2007, Scott/Commissie (T 366/00), wordt vernietigd.
- 2) De zaak wordt teruggewezen naar het Gerecht van de Europese Unie.
- 3) De beslissing omtrent de kosten wordt aangehouden.

(¹) PB C 183 van 04.08.2007.

Arrest van het Hof (Grote kamer) van 8 september 2010 (verzoeken om een prejudiciële beslissing ingediend door het Verwaltungsgericht Gießen en het Verwaltungsgericht Stuttgart — Duitsland) — Markus Stoß (C-316/07), Avalon Service-Online-Dienste GmbH (C-409/07), Olaf Amadeus Wilhelm Happel (C-410/07), Kulpa Automaten-Service Asperg GmbH (C-358/07), SOBO Sport & Entertainment GmbH (C-359/07), Andreas Kunert (C-360/07)/ Wetteraukreis (C-316/07, C-409/07, C-410/07), Land Baden-Württemberg (C-358/07, C-359/07, C-360/07)

(Gevoegde zaken C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 en C-410/07) (¹)

(Artikelen 43 EG en 49 EG — Vrijheid van vestiging — Vrij verrichten van diensten — Publiek monopolie voor organisatie van sportwedstrijden binnen Land — Doel te voorkomen dat personen tot geldverkwisting door gokken worden aangespoord en gokverslaving te bestrijden — Evenredigheid — Beperkende maatregel die daadwerkelijk ertoe moet strekken gelegenheden tot gokken te verminderen en kansspelactiviteiten op samenhangende en stelselmatige wijze te beperken — Reclame van monopoliehouder waarbij deelname aan loterijspelen wordt aangemoedigd — Andere kansspelen die door particuliere ondernemingen kunnen worden aangeboden — Uitbreiding van aanbod van andere kansspelen — In andere lidstaat verleende licentie — Geen verplichting tot wederzijdse erkenning)

(2010/C 288/12)

Procestaal: Engels

Verwijzende rechters

Verwaltungsgericht Gießen, Verwaltungsgericht Stuttgart

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partijen: Markus Stoß (C-316/07), Avalon Service-Online-Dienste GmbH (C-409/07), Olaf Amadeus Wilhelm Happel (C-410/07), Kulpa Automaten-Service Asperg GmbH (C-358/07), SOBO Sport & Entertainment GmbH (C-359/07), Andreas Kunert (C-360/07)

Verwerende partijen: Wetteraukreis (C-316/07, C-409/07, C-410/07), Land Baden-Württemberg (C-358/07, C-359/07, C-360/07)

Voorwerp

Verzoeken om een prejudiciële beslissing — Uitlegging van de artikelen 43 EG en 49 EG — Nationale regeling die het inzamelen van sportwedstrijden zonder vergunning van de bevoegde autoriteit op straffe van strafrechtelijke en bestuursrechtelijke sancties verbiedt, maar die de verkrijging van een dergelijke vergunning nagenoeg onmogelijk maakt door de instelling van een overheidsmonopolie

Dictum

1) De artikelen 43 EG en 49 EG moeten aldus worden uitgelegd dat:

- a) de betrokken nationale autoriteiten, om een publiek monopolie inzake sportwedstrijden en loterijen, zoals die welke in de hoofdgedingen aan de orde zijn, te kunnen rechtvaardigen op grond van het doel, te voorkomen dat personen tot geldverkwisting door gokken worden aangespoord en gokverslaving te bestrijden, niet noodzakelijkerwijs een vóór de vaststelling van deze maatregelen verrichte studie moeten kunnen overleggen die aantoont dat deze maatregel evenredig is;
- b) de keuze van een lidstaat om een dergelijk monopolie voorrang te verlenen boven een regeling waarin de marktdeelnemers hun activiteiten in het kader van een niet-exclusief stelsel zouden mogen uitoefenen, kan voldoen aan het evenredigheidsvereiste, voor zover de invoering van dit monopolie, gelet op het doel een hoog beschermingsniveau voor de consument te verzekeren, gepaard gaat met de vaststelling van een regelgevingskader dat garandeert dat de houder van dit monopolie dit doel daadwerkelijk op samenhangende en stelselmatige wijze zal kunnen nastreven door middel van een aanbod dat kwantitatief is afgestemd op en kwalitatief is samengesteld op basis van dit doel en aan een strikte controle door de publieke autoriteiten onderworpen is;
- c) de omstandigheid dat de bevoegde autoriteiten van een lidstaat bepaalde problemen zouden kunnen ondervinden om ervoor te zorgen dat dit monopolie in acht wordt genomen door in het buitenland gevestigde organisatoren van kansspelen en wedstrijden, die in strijd met dit monopolie via internet wedstrijden zouden sluiten met personen die zich binnen het territoriale bevoegdheidsgebied van deze autoriteiten bevinden, als zodanig geen afbreuk doet aan de eventuele verenigbaarheid van een dergelijk monopolie met bovengenoemde bepalingen van het Verdrag;